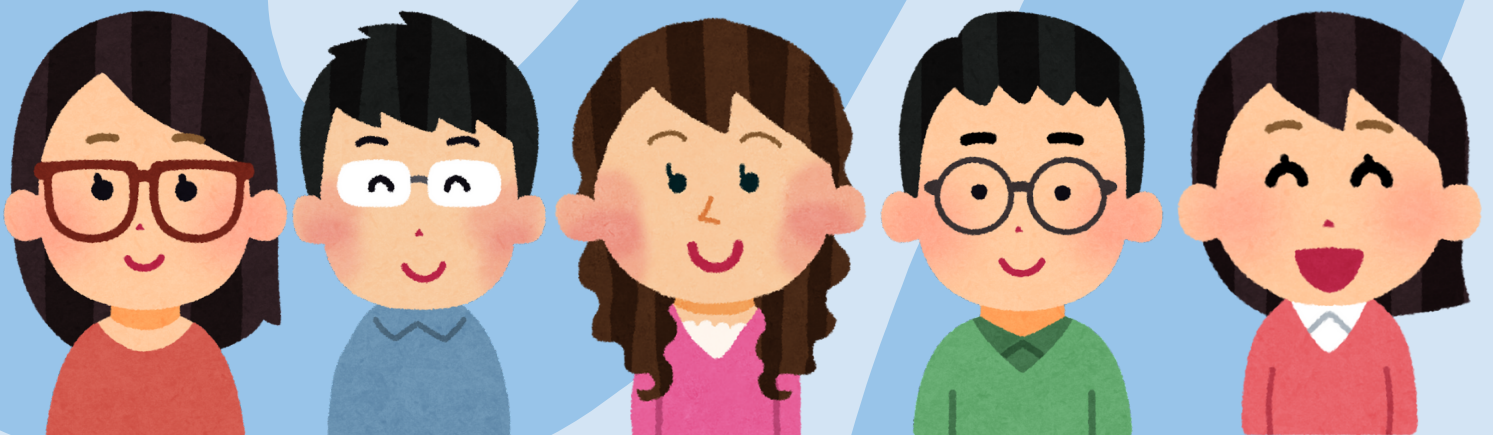


ความเสมอภาค ระหว่างเพศ



สำนักงานสถิติแห่งชาติ
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

สารบัญ

หน้า

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความเสมอภาคระหว่างเพศ

1

- กรอบแนวคิด
- เครื่องมือในการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ
- กรอบพันธมิตรระหว่างประเทศกับการส่งเสริมสิทธิสตรีและความเสมอภาคระหว่างเพศ
- เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs

2. ความเท่าเทียมทางเพศระดับโลก

10

3. บทบาทของสำนักงานสถิติแห่งชาติในด้าน การส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย

16

จัดทำโดย
สำนักงานเลขาธิการกรม
กลุ่มการเจ้าหน้าที่

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ความเสมอภาคระหว่างเพศ

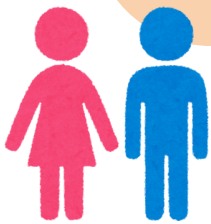
กรอบแนวคิด

เพศภาวะกับการดำเนินงานภาครัฐ

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้ให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความเสมอภาคระหว่างเพศและความเท่าเทียมทางเพศ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายด้านเพศภาวะของภาครัฐ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานรัฐสอดคล้องกับกรอบแนวคิดเพศภาวะดังกล่าว จึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจความหมายของ “ความเสมอภาคระหว่างเพศ” และ “ความเท่าเทียมระหว่างเพศ” ดังต่อไปนี้

1. ความเสมอภาคระหว่างเพศ

หมายถึง การเข้าถึงและได้รับสิทธิ หน้าที่ และโอกาสที่เท่าเทียมของบุคคลทั้งผู้หญิง ผู้ชาย และกลุ่มบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศ นอกจากนี้ ยังต้องคำนึงถึงความต้องการจำเพาะและโอกาสที่แตกต่างกันของผู้หญิง ผู้ชาย และกลุ่มบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศ และการจัดอุปสรรค ซึ่งเป็นผลมาจากเพศภาวะและความทับซ้อนด้วยเหตุและปัจจัยอื่น ๆ (intersectionality) เพื่อให้บุคคลเข้าถึงสิทธิ โอกาส และทรัพยากรในการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ



2. ความเท่าเทียมระหว่างเพศ

คือ การจัดการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ หรือการแสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด เพื่อให้บุคคลทั้งผู้หญิง ผู้ชาย และกลุ่มบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศเข้าถึงและได้รับสิทธิ หน้าที่ และโอกาสตามหลักการสิทธิมนุษยชนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม สหประชาชาติได้เห็นพ้องร่วมกันในการนำแนวคิดเพศภาวะเข้าสู่กระบวนการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมของรัฐบาล ในการประชุมระดับโลกว่าด้วยเรื่องสตรี ครั้งที่ 4 ซึ่งแนวคิดนี้เรียกว่า การบูรณาการเพศภาวะให้เป็นกระแสหลัก (Gender Mainstreaming)

3

เครื่องมือในการส่งเสริม ความเสมอภาคระหว่างเพศ



ตามแนวทางที่กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้กำหนดเครื่องมือในการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศในหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วยการนำมิติเพศภาวะเข้าสู่กระบวนการนโยบายตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย การออกแบบนโยบาย การกำหนดนโยบาย การดำเนินการ และการติดตามและประเมินผลต่าง ๆ เช่น

1

การวิเคราะห์มิติเพศภาวะ (Gender Analysis - GA)

คือ การวิเคราะห์ถึงวิธีการ การได้รับประโยชน์ และผลกระทบจากโครงการ กิจกรรมต่างๆ ที่รัฐกำหนดขึ้น โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ข้อจำกัด ปัญหาและอุปสรรคของผู้หญิงและชายที่ต่างต่างกัน เพื่อกำหนดนโยบาย รวมทั้งที่ส่งผลให้ผู้หญิง ผู้ชาย และกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในสังคม ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินการของรัฐอย่างสูงสุด

2

การจัดทำข้อมูลจำแนกเพศ (Sex-disaggregated data)

คือ การจัดเก็บข้อมูลจำแนกเพศ เพศสภาพ อายุ และสถานะต่าง ๆ เช่น ความพิการ สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม เพื่อให้เห็นถึงจำนวนของผู้หญิง ผู้ชาย เด็กหญิง เด็กชาย ในการเข้าถึงและการได้รับประโยชน์จากการดำเนินนโยบาย มาตรการ โครงการ และกิจกรรมของรัฐ

3

การจัดทำงบประมาณที่มีมิติเพศภาวะ (Gender Responsive Budgeting - GRB)

คือ การจัดทำงบประมาณที่มีการวิเคราะห์ถึงความจำเป็น การเข้าถึงผลประโยชน์ และผลกระทบที่แตกต่างของผู้หญิง ชาย และประชากรกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม เพื่อให้เกิดการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมและเหมาะสมแก่ประชากรกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งเป้าหมายคือการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ

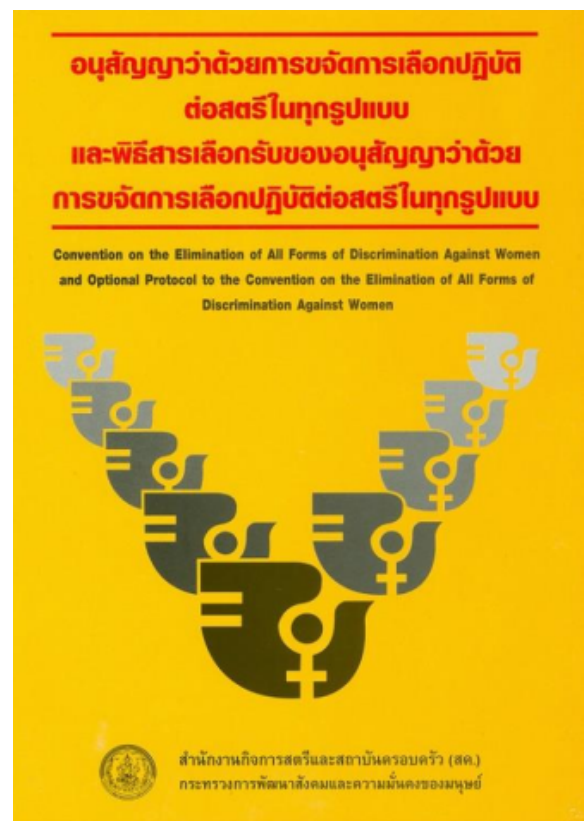
กรอบพันธกรณีระหว่างประเทศ กับการส่งเสริมสิทธิสตรีและความเสมอภาคระหว่างเพศ

ประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ได้เข้าร่วมเป็นภาคีในสนธิสัญญา อนุสัญญา ปฏิญญาและแผนปฏิบัติการต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับสิทธิและเข้าถึงโอกาสที่ประชากรพึงได้รับการส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาคของประชากรในทุกกระดับ รวมทั้งความเสมอภาคระหว่างเพศ

ในส่วนของพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสตรีภายใต้กรอบขององค์การสหประชาชาติ นั้น ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคี ดังนี้

อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women - CEDAW)

อนุสัญญาดังกล่าวได้รับการรับรองจากที่ประชุมสมัชชาแห่งสหประชาชาติ สมัยที่ 34 เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2522 เป็นหลักการสำคัญที่สหประชาชาติได้ร่วมจัดทำขึ้นเพื่อให้รัฐภาคีใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและมาตรการดำเนินงานเพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติทั้งหมด ต่อสตรี และให้หลักประกันว่าสตรีต้องได้รับสิทธิประโยชน์และโอกาสต่าง ๆ จากรัฐ บนพื้นฐานของความเสมอภาคระหว่างเพศเพื่อเป็นหลักประกันและส่งเสริมให้เกิดความก้าวหน้าในการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ทั้งในด้านนิติบัญญัติ การศึกษา สุขภาพ ความมั่นคงในชีวิตและร่างกาย เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองและอื่นๆ ที่เหมาะสมอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย



หลักการพื้นฐานของอนุสัญญา CEDAW ประกอบด้วย

- ความเสมอภาค (Equality)
- การไม่เลือกปฏิบัติ (Non-discrimination)
- พันธกิจของรัฐ (State obligation) ในการคุ้มครอง
- สนับสนุน และดำเนินการให้ผู้หญิงได้รับสิทธิและโอกาสในด้านต่าง ๆ

สาระสำคัญใน CEDAW

อนุสัญญานี้มีบทบัญญัติทั้งหมด 30 ข้อ ข้อที่ 1 - 16 ให้ความหมายเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติต่อสตรี และกำหนดมาตรการให้ดำเนินการโดยรัฐเพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี รวมถึงมาตรการสร้างความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย โดยมีประเด็นสำคัญสรุป ได้ดังนี้

1. นิยาม **"การเลือกปฏิบัติต่อสตรี"** หมายถึง การแบ่งแยกกีดกัน การจำกัดสิทธิในการยอมรับ และการให้โอกาสแก่ผู้หญิงทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรม สุขภาพ ความเป็นแม่ ความปลอดภัย หรือด้านใดๆ ก็ตาม ด้วยเหตุผลในด้านเพศ
2. **นโยบาย มาตรการเพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี**
3. **มาตรการที่เหมาะสม** การใช้มาตรการที่เหมาะสมและการบัญญัติกฎหมายเพื่อประกันสิทธิมนุษยชนของสตรีเพื่อให้เสมอภาคกับบุรุษ
4. **มาตรการพิเศษชั่วคราว** การใช้มาตรการพิเศษชั่วคราวเพื่อเร่งรัดให้เกิดความเสมอภาคอย่างแท้จริง (Substantive equality)
5. **การปรับเปลี่ยนเจตคติดั้งเดิม** การปรับปรุงแบบแผนความประพฤติทางสังคมและวัฒนธรรมเพื่อขจัดอคติทางเพศ รวมทั้งการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องบทบาทเพศ
6. **มาตรการปราบปรามการค้าหญิงและการแสวงหาประโยชน์จากผู้หญิง**
7. **การเข้าร่วมทางการเมือง** กระบวนการนโยบาย ราชการและองค์กร การจัดการเลือกปฏิบัติในระบบการเมือง ราชการ เช่น การออกเสียงและการมีสิทธิได้รับการเลือกตั้งทางการเมือง การเข้าร่วมในการวางแผนและดำเนินการตามนโยบายของรัฐและองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง การทำหน้าที่ทางราชการในทุกๆ ระดับของรัฐบาล
8. **การเข้าร่วมเป็นผู้แทนระหว่างประเทศ**

9. **สิทธิในเรื่องสัญชาติ** สิทธิแก่หญิงและชายโดยเสมอภาคในการเปลี่ยนแปลงสิทธิและคงไว้ซึ่งสัญชาติ

10. **สิทธิทางการศึกษา** หญิงและชายจะได้รับสิทธิโอกาสเงื่อนไขในการศึกษาทุนการศึกษา หลักสูตรการสอน การสอบ อาจารย์ที่คุณสมบัติมาตรฐานเดียวกัน การอบรมทักษะ

11. **สิทธิในการจ้างงาน** การจัดการเลือกปฏิบัติเพื่อให้หญิงชายได้รับสิทธิในการทำงาน เลือกอาชีพอย่างเสรี โอกาสในการจ้างงานชนิดเดียวกัน หลักเกณฑ์ในการคัดเลือก ค่าตอบแทน ผลประโยชน์ สิทธิการประกันสังคม การคุ้มครองสุขภาพ และความปลอดภัยในการทำงานเหมือนกัน และการคุ้มครองพิเศษสำหรับหญิงตั้งครรภ์ อีกทั้งการไม่ถูกเลือกในการทำงานเพราะภาวะการเจริญพันธุ์

12. **สิทธิทางสุขภาพ** สิทธิของสตรีในการได้รับการป้องกัน การรักษา การเข้าถึงบริการสุขภาพ รวมทั้งสิทธิการเจริญพันธุ์

13. **สิทธิทางเศรษฐกิจและสังคม** การจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและสังคม

14. **สตรีในชนบท** การคำนึงถึงปัญหาเฉพาะของสตรีในชนบททุกมิติ

15. **ความเสมอภาคในทางกฎหมาย** ความเสมอภาคของสตรีและบุรุษในทางกฎหมาย

16. **ความเสมอภาคในด้านกฎหมายครอบครัวและการสมรส** การได้รับสิทธิโดยเสมอภาคเรื่องการสมรสและความสัมพันธ์ในครอบครัว รวมทั้งความรับผิดชอบในการเป็นบิดามารดา การตัดสินใจอย่างอิสระในจำนวนบุตร

ส่วนบทบัญญัติในอนุสัญญา ข้อ 17 - 30 นั้นเป็นการกำหนดขั้นตอนและกลไกการติดตามการปฏิบัติงานของคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี

หน้าที่ของประเทศไทย

ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีตั้งแต่วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2528 มีผลให้ประเทศไทยมีข้อผูกพันในการอนุวัติตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ โดยประเทศไทยมีหน้าที่หลักต้นและดำเนินการให้เป็นไปตามอนุสัญญา รวมทั้งการจัดทำรายงานผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานตาม CEDAW อย่างน้อยทุก 4 ปี และเข้าร่วมประชุมเพื่อตอบข้อซักถามและรับฟังข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ CEDAW เพื่อนำข้อเสนอแนะดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาเพื่อก่อให้เกิดการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals -SDGs)

เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาของโลกระหว่างปี ค.ศ. 2016 - 2030 ซึ่งได้รับการรับรองในที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ 70 (The 70th session of the United Nations General Assembly) เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2558 ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเป้าหมายในการพัฒนาที่ยั่งยืนมีทั้งสิ้น 17 เป้าหมาย ซึ่งแบ่งเป็น 5 กลุ่มหลัก คือ



1. กลุ่ม **People** เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของคนในสังคม
2. กลุ่ม **Prosperity** เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและครอบคลุม
3. กลุ่ม **Planet** เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. กลุ่ม **Peace** เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพ กลไกสถาบัน และความยุติธรรม
5. กลุ่ม **Partnership** เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในล่วนประเด็นความเสมอภาคระหว่างเพศนั้น ได้รับการบรรจุอยู่ในเป้าหมายที่ 5 บรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศ และเสริมพลังแก่สตรีและเด็กหญิง (Achieve Gender Equality and Empower all Women and Girls) ซึ่งมีเป้าหมายและตัวชี้วัดดังนี้



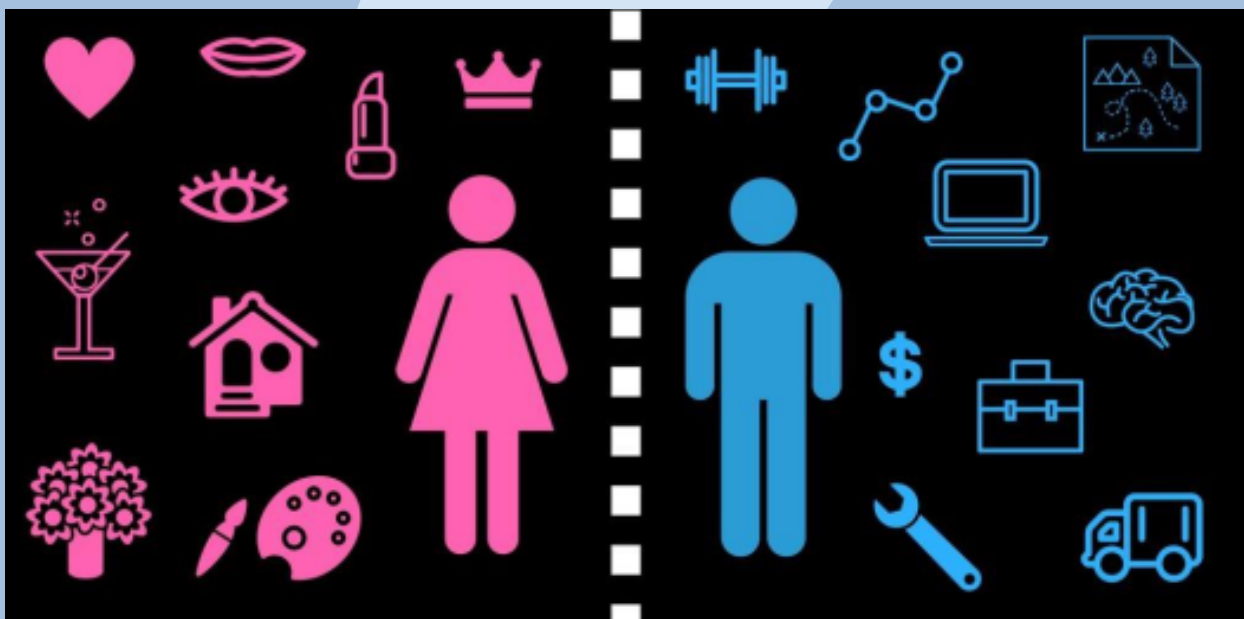
- 5.1 ยุติการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงและเด็กหญิงทุกรูปแบบในทุกที่
- 5.2 ขจัดความรุนแรงทุกรูปแบบที่มีต่อผู้หญิงและเด็กหญิงทั้งในพื้นที่สาธารณะและพื้นที่ส่วนตัว รวมถึงการค้ามนุษย์ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบอื่น ๆ
- 5.3 จัดแนวปฏิบัติที่เป็นอันตรายทุกรูปแบบ อาทิ การแต่งงานในเด็กก่อนวัยอันควร และโดยการบังคับ และการเนรเทศ/ตัดอวัยวะเพศหญิง
- 5.4 ยอมรับและให้คุณค่าต่อการดูแลและการทำงานบ้านโดยไม่ได้รับค่าจ้าง โดยการจัดเตรียมบริการสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐานและนโยบายการคุ้มครองทางสังคม และสนับสนุนการแบ่งภาระความรับผิดชอบภายในครัวเรือนและครอบครัวร่วมกันตามความเหมาะสมของแต่ละประเทศ
- 5.5 สร้างหลักประกันว่า ผู้หญิงจะมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพและมีโอกาสที่เท่าเทียมในการเป็นผู้นำในการตัดสินใจในทางการเมือง เศรษฐกิจและภาคสาธารณะในทุกระดับ
- 5.6 ประกันว่าการเข้าถึงสุขภาพทางเพศ อนามัยเจริญพันธุ์ และสิทธิการเจริญพันธุ์ โดยถ้วนหน้าตามแผนปฏิบัติการของการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยประชากรและการพัฒนา และแผนปฏิบัติการปักกิ่ง และเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมทบทวนดังกล่าว

5.a ดำเนินการปฏิรูปเพื่อให้ผู้หญิงมีสิทธิที่เท่าเทียมในทรัพยากรทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการเข้าถึงการเป็นเจ้าของที่ดิน การควบคุมที่ดินและทรัพย์สินในรูปแบบอื่น การบริการทางการเงิน การรับมรดก และทรัพยากรธรรมชาติ ตามกฎหมายของประเทศ

5.b สร้างเสริมการใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมพลังแก่ผู้หญิง

5.c รับรองและสร้างเสริมนโยบายที่ดี และการบังคับใช้กฎระเบียบ เพื่อส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ และเสริมพลังแก่ผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคนในทุกระดับ รวมทั้งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงและเด็กหญิงยังได้รับการบรรจุเป็นประเด็นที่สอดคล้องอยู่ในทุกเป้าหมายของ SDGs

ซึ่งกรอบพันธมิตรระหว่างประเทศดังกล่าว เป็นกรอบแนวทางให้ประเทศไทย และประเทศอื่น ๆ ดำเนินงานเพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี และการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ รวมทั้งมีการรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ในประเด็นดังกล่าว ในการประชุมระหว่างประเทศเป็นระยะ ๆ เพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างความร่วมมือ เพื่อให้สังคมเป็นสังคมที่ไม่เลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ เคารพในสิทธิสตรี และสิทธิของบุคคลทุกกลุ่ม นำไปสู่ความเสมอภาคระหว่างเพศ



ความเท่าเทียมทางเพศ ระดับโลก

10 อันดับประเทศ ที่มีความเสมอภาคระหว่างเพศสูงสุด

ความเสมอภาคระหว่างเพศ (Gender Parity) เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดสำคัญของความก้าวหน้าและการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก รายงาน Global Gender Gap Index ที่จัดทำโดย World Economic Forum (WEF) ได้ทำการเปรียบเทียบช่องว่างระหว่างเพศในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยวัดผลจากมิติต่างๆ เช่น การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ โอกาสทางการศึกษา สุขภาพ และอำนาจทางการเมือง ทั้งนี้ ผลการจัดอันดับจากรายงานฉบับล่าสุด ได้สรุป 10 อันดับประเทศชั้นนำของโลกที่มีความเสมอภาคระหว่างเพศสูงสุด ไว้ดังต่อไปนี้

The Global Gender Gap Index 2025 Rankings

WORLD
ECONOMIC
FORUM

Rank	Country	Gender gap closed	Gender gap score	Change in score versus 2024
1	Iceland		0.926	-0.010 ▼
2	Finland		0.879	0.004 ▲
3	Norway		0.863	-0.012 ▼
4	United Kingdom		0.838	0.049 ▲
5	New Zealand		0.827	-0.008 ▼
6	Sweden		0.817	0.001 ▲
7	Republic of Moldova		0.813	0.023 ▲
8	Namibia		0.811	0.006 ▲
9	Germany		0.803	-0.006 ▼
10	Ireland		0.801	-0.001 ▼

● Europe ● Eastern Asia and the Pacific ● Sub-Saharan Africa

Source: World Economic Forum, (2025). Global Gender Gap Report 2025.

สรุปประเด็นสำคัญและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ของดัชนีช่องว่างระหว่างเพศระดับโลก ประจำปี 2025

- ➡ ไอซ์แลนด์ยังคงรักษาอันดับหนึ่งเป็นปีที่ 16 ติดต่อกัน โดยสามารถปิดช่องว่างระหว่างเพศได้ร้อยละ 92.6 ซึ่งเป็นประเทศเศรษฐกิจเพียงประเทศเดียวที่ปิดช่องว่างได้มากกว่าร้อยละ 90 ทั้งนี้ ประเทศในภูมิภาคยุโรปยังคงครองตำแหน่งส่วนใหญ่ในกลุ่ม 10 อันดับแรก
- ➡ สำหรับสามอันดับแรก ยังคงเป็นประเทศในกลุ่มนอร์ดิก ได้แก่ ฟินแลนด์และนอร์เวย์ ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 2 และ 3 ตามลำดับ เช่นเดียวกับปี 2024
- ➡ สหราชอาณาจักรมีความก้าวหน้าอย่างมีนัยสำคัญ โดยเลื่อนจากอันดับที่ 14 ในปี 2024 มาอยู่ในอันดับที่ 4 ในปี 2025 โดยสามารถปิดช่องว่างได้ร้อยละ 83.8 ปัจจัยสำคัญมาจากคณะรัฐมนตรีที่มีสัดส่วนหญิงชายเท่าเทียมมากที่สุดเป็นประวัติการณ์ และจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหญิงที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้คะแนนด้านอำนาจทางการเมืองเพิ่มจากร้อยละ 47.4 ในปี 2024 เป็นร้อยละ 64.3 ในปี 2025
- ➡ สาธารณรัฐมอลโดวาเป็นอีกประเทศหนึ่ง que เข้าสู่กลุ่ม 10 อันดับแรก โดยขยับจากอันดับที่ 13 ขึ้นมาอยู่ในอันดับที่ 7 สามารถปิดช่องว่างได้ร้อยละ 81.3 และสามารถเพิ่มคะแนนด้านความเสมอภาคทางการเมืองได้มากกว่าสามเท่า นับตั้งแต่ปี 2006
- ➡ นิวซีแลนด์เป็นหนึ่งในสองประเทศนอกภูมิภาคยุโรปที่อยู่ในกลุ่ม 10 อันดับแรก โดยลดลงมาอยู่ในอันดับที่ 5 จากอันดับที่ 4 ในปีที่ผ่านมา ส่วนอีกประเทศคือ นามิเบีย ซึ่งยังคงรักษาอันดับที่ 8 ไว้อย่างต่อเนื่อง โดยมีสัดส่วนการปิดช่องว่างระหว่างเพศอยู่ที่ร้อยละ 81.1

งานวิจัย

ความเท่าเทียมทางเพศระดับโลก

จาก World Economic Forum ร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในฐานะพันธมิตรเพียงหนึ่งเดียวของ World Economic Forum (WEF) ในประเทศไทย เผยผล Global Gender Gap Report 2025 ซึ่งความเท่าเทียมทางเพศ ไม่ใช่เพียงประเด็นสังคม แต่เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจประเทศ สำหรับปี 2568 (2025) ประเทศไทยมีความก้าวหน้าในหลายด้าน โดยเฉพาะการศึกษาและสุขภาพของสตรี โดยมีรายละเอียดดังนี้

การศึกษา : คะแนนเต็ม 1.000 (อันดับ 1 ของโลก)

สุขภาพและการอยู่รอด : 0.977 (อันดับ 29 ของโลก / อันดับ 1 ของภูมิภาค)

โอกาสและการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ : 0.786 (อันดับ 17 ของโลก / อันดับ 3 ของภูมิภาค)

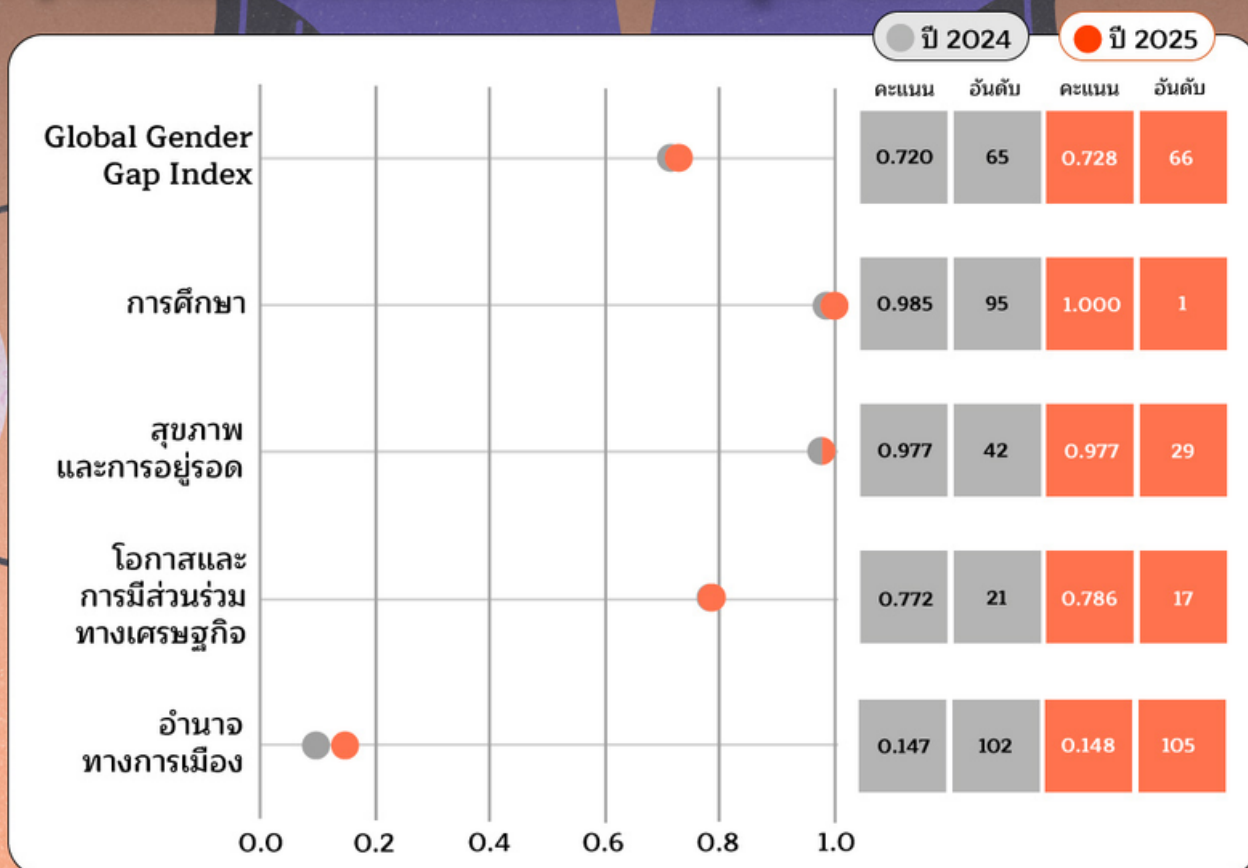
อำนาจทางการเมือง : 0.786 (อันดับ 105 ของโลก / อันดับ 5 ของภูมิภาค)

**คะแนนรวมของไทยอยู่ที่ 0.728 เพิ่มขึ้นจากปีก่อน
อยู่อันดับ 66 ของโลก และอันดับ 3 ของภูมิภาค**

เปรียบเทียบความเท่าเทียมทางเพศไทย ในปี 2025 และ ปี 2024

ความเท่าเทียมทางเพศไทยในปี 2025

คะแนนความเท่าเทียมทางเพศไทยภาพรวมดีขึ้น
แต่ด้านอำนาจทางการเมือง - เศรษฐกิจ ยังต่ำ



ความเท่าเทียมทางเพศระดับโลก

จาก World Economic Forum ร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แม้ไทยจะครองอันดับ 1 ของโลกด้านการศึกษาและมีศักยภาพสูง แต่ผู้หญิงไทยยังมีโอกาสน้อยในตำแหน่งผู้นำระดับนโยบาย สะท้อนว่า ความสามารถเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ หากโอกาสและอำนาจยังถูกจำกัด



จุดแข็งของไทย

- **การศึกษาทุกระดับเท่าเทียม**
ในเรื่องของการให้เด็กทั้งเพศหญิงและเพศชายมีการเข้าถึงการศึกษาที่เท่าเทียม ทั้งในระดับชั้นมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา ซึ่งยังพบว่าเพศหญิง (53.12%) มีการเข้าเรียน ในระดับอุดมศึกษามากกว่าเพศชาย (39.43%)
- **สุขภาพผู้หญิงอยู่ในระดับสูงสุดของโลก**
ในเรื่องของสุขภาพ ทั้งเพศหญิงและเพศชาย มีค่าเฉลี่ยของอายุขัยที่คาดว่าบุคคลจะมีชีวิต อยู่ได้อย่างมีสุขภาพดีได้ในระดับที่เท่า ๆ กัน
- **การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง**

แนวทางพัฒนา

>> เพิ่มสัดส่วนสตรีในบทบาทผู้นำองค์กร

คะแนนด้านที่ต่ำสุดสำหรับประเทศไทย คือ ด้านอำนาจทางการเมือง

- จำนวนผู้หญิงในสภา (19.60% ต่อ 80.40%)
- จำนวนผู้หญิงที่อยู่ในตำแหน่งเกี่ยวกับรัฐมนตรี (15.79% ต่อ 84.21%)
- จำนวนปีที่มีผู้หญิงเป็นผู้นำประเทศ (2.76% ต่อ 47.24%)

>> พัฒนาระบบสนับสนุนและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อศักยภาพสตรี

>> ปิดช่องว่างทางเพศเพื่อสร้างนวัตกรรม การเติบโต และความสามัคคี ให้สังคมไทยอย่างยั่งยืน

**บทบาทของสำนักงานสถิติแห่งชาติ
ในการส่งเสริมความเสมอภาค
ระหว่างหญิงชาย**

1.

แต่งตั้งผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย ศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย และคณะกรรมการกำกับดูแลงานด้านความเสมอภาค ระหว่างหญิงชาย

1. ผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย

อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

1. ส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย ในสำนักงานสถิติแห่งชาติ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างข้าราชการหญิงและชาย โดยจัดกิจกรรมต่างๆ ตามแผนแม่บทของสำนักงานสถิติแห่งชาติ
2. ริเริ่มและจัดให้มีกิจกรรมสร้างความเข้าใจแนวคิดบทบาทหญิงชายในการทำงานของข้าราชการสำนักงานสถิติแห่งชาติ
3. ติดตาม ตรวจสอบ รับฟังและให้คำปรึกษาแนะนำให้การบริหารงานบุคคลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นไปตามหลักความเสมอภาค หลักสิทธิมนุษยชน และมติ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 0708.1/ว 7 ลงวันที่ 18 กันยายน 2543 เรื่อง แนวทางการส่งเสริมและสร้างความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย ในการบริหารงานบุคคลในราชการพลเรือน
4. สร้างเครือข่ายการดำเนินการเกี่ยวกับบทบาทหญิงชายระหว่างส่วนราชการ เพื่อร่วมมือกันในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับบทบาทหญิงชาย และจัดกิจกรรมร่วมกัน
5. กำกับดูแลงานของศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชายเพื่อติดตามและรายงานผลการดำเนินการ

2. ศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย

อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

มีหน้าที่ดำเนินการให้แก่ผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย และความเสมอภาคระหว่างหญิงชายของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

3. คณะกรรมการกำกับดูแลงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย

อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

ทำหน้าที่กำกับ ดูแล และให้คำแนะนำการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย

2.

จัดทำแผนแม่บทด้านการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชายในแผนงานโครงการของหน่วยงาน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 4 บัญญัติว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง และมาตรา 27 บุคคลย่อมเสมอกัน ในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพ และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ... จะกระทำมิได้ ประกอบกับคณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2544 กำหนดให้มีการแต่งตั้งผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย (Chief Gender Equality Officer : CGEO) และเห็นชอบให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม มอบหมายให้หน่วยงานระดับสำนัก/กอง ทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย (Gender Focal Point) รวมทั้งจัดทำแผนแม่บทด้านการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย ในแผนงานโครงการของหน่วยงาน

สำนักงานสถิติแห่งชาติมีการจัดทำแผนแม่บทด้านการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย จำนวน 3 ฉบับ ดังนี้



แผนแม่บทด้านการส่งเสริมความเสมอภาค
ระหว่างหญิงชาย พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนแม่บทด้านการส่งเสริม
ความเสมอภาค
ระหว่างหญิงชาย
พ.ศ. 2555 - 2559



แผนแม่บทด้านการส่งเสริมความเสมอภาค
ระหว่างหญิงชาย พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนแม่บทด้านการส่งเสริม
ความเสมอภาค
ระหว่างหญิงชาย
พ.ศ. 2561 - 2564



แผนแม่บทด้านการส่งเสริมความเสมอภาค
ระหว่างหญิงชาย พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนแม่บทด้านการส่งเสริม
ความเสมอภาค
ระหว่างหญิงชาย
พ.ศ. 2563 - 2565
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

3. บทบาทของสำนักงานสถิติแห่งชาติในแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาสตรี (พ.ศ. 2566 - 2570)

สำนักงานสถิติแห่งชาติมีบทบาทรับผิดชอบในด้านการจัดเก็บสถิติและข้อมูลจำแนกเพศ เพื่อสนับสนุนการติดตามและประเมินผลตามมาตรการของแผนดังกล่าว โดยอาจดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภาควิชาการ องค์กรภาคประชาสังคม หรือหน่วยงานพันธมิตรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง



ตามแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาสตรี (พ.ศ. 2566 - 2570) ได้มีการอ้างอิงข้อมูลสำคัญจากการสำรวจการใช้เวลาของประชากร โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2558 เพื่อแสดงถึงความแตกต่างในการจัดสรรเวลาสำหรับการทำงานบ้านและงานดูแลที่ไม่ได้รับค่าจ้างของหญิงและชาย โดยข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าผู้หญิงใช้เวลาในการปฏิบัติงานเหล่านี้เฉลี่ยที่ 23.88 ชั่วโมง ซึ่งมีสัดส่วนสูงกว่าผู้ชาย ซึ่งใช้เวลาเฉลี่ยที่ 13.13 ชั่วโมง

โครงการ/กิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาสตรี (พ.ศ. 2566 - 2570)

สำนักงานสถิติแห่งชาติมีโครงการ/กิจกรรมของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่บรรจุในแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาสตรี (พ.ศ. 2566 - 2570) มีจำนวน 11 โครงการ ดังนี้

- 1) โครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความมั่นคงในชีวิต
- 2) โครงการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย
- 3) โครงการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย
- 4) โครงการเสริมสร้างความรู้เพื่อป้องกันการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ
- 5) โครงการบริหารทรัพยากรบุคคลตามหลักความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย
- 6) โครงการส่งเสริมบุคลากรเข้ารับการอบรมนักรับบริหารระดับสูง
- 7) โครงการจัดทำฐานข้อมูลผู้รับบริการในมิติหญิงชาย
- 8) โครงการปรับปรุงฐานข้อมูลบุคลากรจำแนกเพศ
- 9) โครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย
- 10) โครงการจัดทำบัญชีข้อมูลภาครัฐ
- 11) โครงการวิเคราะห์ข้อมูลตามมิติหญิงชาย

ขอบคุณแหล่งที่มาของข้อมูลและการสนับสนุน อ้างอิงข้อมูลและภาพประกอบภายในเล่ม

1. พีรดา ภูมิสวัสดิ์. (2563). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความเสมอภาคระหว่างเพศ. สืบค้นจาก <https://www.dwf.go.th>
2. Piaget, K., & Guo, Y. (2025, June 11). Progress despite uncertainty: Key findings from the Global Gender Gap Report 2025. World Economic Forum. <https://www.weforum.org/stories/2025/06/global-gender-gap-report-2025-key-findings/>
3. จุฬาร จัปมือ World Economic Forum เผยรายงาน Global Gender Gap 2025 ชี้ “ความเท่าเทียมทางเพศ” คือยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ. (1 สิงหาคม 2568). ข่าวสารจุฬาฯ. สืบค้นจาก <https://www.chula.ac.th/news/251752/>
4. ชนกนันท์ เจริญบริบูรณ์. (23 สิงหาคม 2568). ดัชนีเท่าเทียมทางเพศไทยร่วงที่ 66 ของโลก เหลื่อมล้ำอำนาจการเมือง “สูง”. ไทยพีบีเอส. สืบค้นจาก <https://policywatch.thaipbs.or.th/article/government-195>



สำนักงานสถิติแห่งชาติ